

Grudzień 2004
Numer 12 (86)

W tym numerze:

Chronologia dziejów	1
Świebodzickie zegary	1
Przemysł zegarmistrzowski	1
Pożar pelcznickiego młyna	3
Rzemieślnicy - 1948r	4
Wycinki	5
Wykaz zabytków	6

Chronologia dziejów

Tomasz Antoniuk – mieszkaniec Świebodzic od urodzenia, z wykształcenia technik informacji naukowej zakwalifikował się do odbywania służby w wojskach NATO i w jej ramach pełnił stabilizacyjną misję pokojową w Iraku jako telegrafista. Przebywał tam od 20 stycznia do 25 lipca 2004 r. Stacjonował w Camp Lima na przedmieściach Karbali.

10 osób trafiło w dniu 8 listopada do szpitala po tym, jak w jednej z klas Zasadniczej Szkoły Zawodowej rozpylono nieznany gaz. W sumie ze szkoły ewakuowano ponad 220 osób.

Decyzją sanepidu szkoła została zamknięta na dwa dni, aby dobrze wywietrzyć budynek.

Świebodzickie zegary

Bardzo ładny, stary zegar secesyjny z około 1910 roku, z kluczem i wahadłem na którym jest piękny ornament. Na odwrocie mechanizmu zegara jest znak z kotwicą i napisem Gustaw Becker, Fryburg in Schlesien. Również na tylnej ścianie oprawy znajduje się stempel G B i kotwica. Cyferblat jest szczególnie pięknie opracowany i jest wypełniony motywem kwiatowym. Zegar ma wysokość 59 cm, 30 cm szerokości i 12 cm głębokości.

Przemysł zegarmistrzowski firmy E.G. Beckera. cz. 2

II. pl. Dworcowy 2 – Dolnośląska Fabryka Mebli i ul. Kolejowa 34 – Zakłady Przemysłu Odzieżowego „Raffio”

a) komin ceglany, wysoki, ze znakiem fabrycznym Gustawa Beckera ułożonym z jaśniejszych cegieł – monogram „G.B.” i kotwica zwieńczona koroną.

b) budynek administracyjny ceglany, nie otynkowany, dwukondygnacyjny, szczytowy, kryty dachem dwuspadowym.

Elewacja frontowa – trójosiowa, z przemurowanymi nowymi oknami, wejście poprzedzone kamiennymi schodkami. Dekorację architektoniczną stanowią geometryczne płyciny międzyokienne tynkowane, kontrastujące z powierzchnią ceglana oraz fryz z cegiełek ułożonych schodkowo.

Elewacje boczne – symetryczne, siedmioosiowe, w partii środkowej akcentowane szczytem trójkątnym, wyniesionym ponad gzyms wieńczący.

c) budynek ceglany parterowy, podłużny, usytuowany równoległe do torów kolejowych i peronów PKP (obecnie maszynownia). Budynek jest jednokondygnacyjny, lecz wysoki, przylegający do budynku administracyjnego, nie otynkowany, kryty płaskim da-

chem. Podłużne elewacje 21-osiove, na kamiennym cokole, dzielone są pionowo ryzalitami trójosiowymi, zwieńczonymi spływowymi szczytami. Owe ryzalitty z dekoracyjnymi szczytami dzielą długi elewacje na trzy segmenty siedmioosiowe. Okna zwieńczone są łukiem odcinkowym, akcentowanym dekoracyjnym układem cegieł.

d) budynek ceglany w pobliżu torów kolejowych – suszarnia drewna (zapewne nie zmieniła swej pierwotnej funkcji), jest parterowy, bezstylowy kryty płaskim dachem, pod którym gzyms schodkowy opracowany w cegle, wieńczy i obiega dookoła elewacje.

e) budynek ceglany otynkowany trójkondygnacyjny, na terenie Zakładów Przemysłu Odzieżowego „Rafio” (obok przyległego terenu Fabryki Mebli) jest założeniem trójbocznym wokół wewnętrznego dziedzińca, o bryle rozczłonkowanej, na rzucie zbliżonym do podkowy. We wnętrzu hale produkcyjne, kryte stropami na belkach stalowych, wspartymi na żeliwnych słupach.

f) budynek ceglany jednokondygnacyjny, z podziałem pionowym elewacji znacznym płaskimi lizenami, pomiędzy oknami zwieńczonymi ceglany nadokiennikami łukowymi.

III. Zakłady „Predom – Termet” przy ul. Wałbrzyskiej 18-20, 33, 38.

ul. Wałbrzyska nr 18-20 – (mieszkalno – produkcyjny), usytuowany w zachodniej pierzei ul. Wałbrzyskiej, bezpośrednio przy ulicy. Wybudowany na dużym spadku terenu, murowany z cegły, tynkowany, czterokondygnacyjny, założony na planie prostokąta, z dwukondygnacyjną dobudówką przy elewacji bocznej południowej. Dach prawie płaski, kryty papą. Elewacja frontowa dwudziestodwuosiowa, na cokole, dzielona listwowymi gzymsami, zwieńczona uproszczonym gzymsem. W części mieszkalnej budynku okna dwuskrzydłowe o łuku odcinkowym, w części mieszczącej zakład okna nie mają skrzydeł. Elewacja boczna – bezstylowa, elewacja tylna, również bezstylowa, ilość osi okiennych analogiczna jak w elewacji frontowej. Przy elewacjach bocznych i tylnej znajdują się podwórza, oddzielone od ulicy ceglany murem. Ceglany mur dzieli też podwórze na tyłach posesji. Wzdłuż granicy zachodniej usytuowano murowane i tynkowane budynki zaplecza. Na posesji należącej do części mieszkalnej znajdują się budynki gospodarcze i oficyna mieszkalna, wcześniej były tu magazyny należące do zakładów Gustawa Beckera.

Wnętrze zakładu – na poszczególnych kondygnacjach znajdują się hale produkcyjne. Część mieszkalna – podpiwniczona, schody jednobiegowe ceglane, piwnice nakryte stropem Kleina. Klatka schodowa usytuowana w trakcie tylnym, schody kamien-

ne, dwubiegowe powrotne. Sień nieprzechodnia.

Budynki nr 33 – są to trzy pierwotnie odrębne budynki, pochodzące z różnych okresów: koniec XIX wieku i lata 20-te XX wieku. Dwa z nich wybudowane z przeznaczeniem na obiekty przemysłowe, jeden najprawdopodobniej biurowy. Obecnie wnętrza przebudowane, bezstylowe. Na tyłach posesji znajdują się dodatkowe obiekty przemysłowe, wybudowane współcześnie lub całkowicie przebudowane z istniejących tu wcześniej budynków o podobnym przeznaczeniu. Trzy frontowe budynki, usytuowane są we wschodniej pierzei ul. Wałbrzyskiej, murowane z cegły, tynkowane, poszczególne budynki założone na planie prostokąta, dachy płaskie (skrajne budynki) i dwuspadowy o małym nachyleniu połaci (budynek środkowy, szczytowy), kryte papą. Budynki trój i czterokondygnacyjne (różnej wysokości) Elewacje frontowe opracowane różnie: budynek skrajny od północy, zwieńczony jest drewnianym okapem na kroksztynach, w budynku środkowym elewację dzieli gzyms międzykondygnacyjny. Okna różnej wielkości, zamknięte łukiem odcinkowym (budynki skrajne) i prostokątne, w opaskach profilowanych w tynku (budynek środkowy, za wyjątkiem okien ostatniej kondygnacji). Wejście do wnętrza znajduje się w budynku środkowym, jest całkowicie przebudowane. Wnętrze – częściowo podpiwniczone. W budynku środkowym klatka schodowa usytuowana jest w trakcie tylnym, schody kamienne dwubiegowe powrotne. Dwa trakty tego budynku i sąsiedniego budynku (od północy) rozdziela wąski korytarz. W partii poddasza przebudowanej na pomieszczenia biurowe (budynek środkowy) zachowała się żeliwna kolumna i drewniane słupy konstrukcji dachu. Druga klatka schodowa znajduje się w drugim skrajnym budynku, w trakcie tylnym. Są to dwubiegowe schody powrotne, konstrukcji stalowej, z drewnianymi stopnicami.

Posesja nr 38 – ta część zakładów zajmuje duży teren usytuowany w zachodniej pierzei ul. Wałbrzyskiej. Na terenie zakładów znajduje się wiele budynków o przeznaczeniu produkcyjnym, wybudowane pod koniec XIX wieku i w latach 20-tych XX wieku oraz obiekty wybudowane w różnym okresie po II wojnie światowej i willa wybudowana w latach 30-tych XX wieku. Budynki XIX wieczny i z lat 30-tych XX wieku wybudowane zostały z przeznaczeniem na obiekt produkcyjno-biurowy: tworzą całość, murowane z cegły, nie otynkowane, dwukondygnacyjne, poszczególne człony – różnej wysokości, założona na planie, który przypomina literę „L” (krótsze skrzydło usytuowane jest bezpośrednio przy ulicy, dłuższe wchodzi mocno w głąb posesji). Dachy płaskie, kryte papą. Poszczególne elewacje przeprute są oknami o łuku odcinkowym.

Willi usytuowana jest w głębi posesji, jako budynek

wolnostojący, murowana z cegły, tynkowana, jednokondygnacyjna, założona na planie prostokąta, z półokrągłym aneksem przy elewacji południowej i gankiem przy elewacji wschodniej. Dach konstrukcji drewnianej, naczółkowy, kryty dachówką ceramiczną.

IV. Budynek przy ul. Granicznej 2.

(przyt. wł. chodzi tu jednak o budynek nr 4a, który był na pewno budynkiem przemysłowym i został adaptowany na cele mieszkalne w latach 60-tych, jednak poniższy opis nie pasuje ani do nr 2 ani 4 lub 4a, pasuje jedynie do małego budyneczku należącego do ulicy Siennej - zamieszkałego przez właściciela pieczarkarni - a który był prawdopodobnie częścią tegoż zakładu).

Parterowy budynek, dawniej przemysłowy, obecnie mieszkalny, ceglany, nie otynkowany, odsunięty od linii zabudowy ulicy, usytuowany na obszarze pomiędzy ul. Sienną i Graniczną. Przebudowany, adaptowany do funkcji mieszkalnej, zachował elewacje charakterystyczne dla budownictwa przemysłowego, z charakterystycznym detalem nadokiennym łuków odcinkowych opracowanych dekoracyjnie w cegle. Uwagi konserwatorskie należy zachować starą zabudowę fabryczną na terenach należących do firmy Gustawa Beckera, bez zniekształcenia pierwotnych brył, bez tynkowania ceglanych elewacji i przekuwania ich nowymi otworami. Przemysł zegarmistrzowski w Świebodzicach jako jeden z głównych czynników miastotwórczych o wielkim znaczeniu historycznym i zabytkowym, zasługuje na rozszerzone badania terenowe i archiwalne. Można przypuszczać, że poszukiwania i kwerendy w Broumowie, a być może też i w Łodzi i na Śląsku, poszerzyłyby wiedzę w rozwoju i działalności firmy o tak wielkiej renomie i sławie światowej. Pozwoliłoby to choćby symbolicznie zaznaczyć w pospolitej dziś miejscowości, że niegdyś ta gałąź przemysłu przydawała jej sławy i odrębnego charakteru, decydowała o randze Świebodzic. W zależności od wartości i ilości materiałów uzyskanych w efekcie prac badawczych, sensownym byłoby rozważyć założenie muzeum lub choćby izby historii przemysłu zegarmistrzowskiego w Świebodzicach, kultywujących tę tradycję. Zachowane do dzisiaj pamiątki obecności i działalności Beckerów w Świebodzicach to – oprócz obiektów fabrycznych – dom Beckerów przy ul. Łącznej 49, gospodarstwa w Cierniach (świadczą o tym napisy na niektórych budynkach) i grobowiec rodziny na cmentarzu.

Tekst pochodzi: Studium Historyczno-Urbanistyczne miasta Świebodzice, Wrocław 1991r.

Widokówka przedstawiająca zabudowania fabryki G. Beckera przy dworcu kolejowym w Świebodzicach została udostępniona przez Pana Marka Mikołajczaka.

Pożar pelcznickiego młyna

Młyn z elewatorium zbożowym w Pelcznicy podlegał pod Polskie Zakłady Zbożowe, oddział w Świdnicy. Z dniem 1 lipca 1958 r. stanowisko kierownika miał objąć p. Stawski. Ale nim to nastąpiło, cofnijmy się do wydarzeń z przed dwóch dni.

Jest niedziela 29 czerwca. Zbliża się koniec półrocza, a plany pracy nie zostały wykonane. Zmusza to pracowników do przyjscia do pracy w niedzielę. W godzinach rannych – około 10⁰⁰, pasy transmitujące zboże na górne piętra przegrzewają się i po chwili zajmują się ogniem. Nie ma pracownika odpowiedzialnego za ich obsługę, wcześniej opuścił miejsce pracy – został za to skazany na pół roku więzienia (dziś ten człowiek już nie żyje).

Po prawej stronie młyna znajduje się część mieszkalna, w której, jak wspomina na marginesie Pani Stawska, była plaga myszy i szczurów. Myszy buszowały na górnych piętrach, natomiast szczury opanowały piwnice.

Pani Stawska spostrzegła ludzi wracających z kościoła w Świebodzicach, wpatrujących się w budynek młyna. Zaintrygowana, wyjrzała oknem i dostrzegła kłęby dymu. Została zaalarmowana straż pożarna, która gasząc pożar czerpała wodę ze stawu za młynem. Po jej wyczerpaniu, pobierano wodę bezpośrednio z rzeki Pelcznica. Jeszcze w przeciągu dwóch tygodni po pożarze straż pożarna przyjeżdżała kilkakrotnie dogaszać pogorzeliisko. Tliło się zboże i elementy stolarki budowlanej.

W tym samym czasie spłonął również młyn w Toruniu i władze uznały za ważniejsze odbudowanie toruńskiego młyna. Pelcznicki młyn stał bezużytecznie przez rok, poczym został przejęty przez Hurtownię Artykułów Metalowych „Elmet” we Wrocławiu. Staw za młynem zasypano, ponieważ woda z zasilającego go źródła podchodziła do piwnic, często je zalewając.

Pierwszym kierownikiem nowouruchomionego oddziału „Elmetu” został Pan Stawski.

Wspomnienia pani Cecylii Stawskiej spisał Pan Marek Mikołajczak.

Zdjęcie udostępnił Pan Marek Mikołajczak

Rzemieślnicy w Świebodzicach

w 1948 roku

Opracował: Wiesław Raszkiewicz, sierpień 1999 r.

Bielizniarstwo – Brzeziński Józef - ul. Stalina 11
Blacharz – Gorzkowski Mieczysław – ul. Zamkowa 5
Cukiernik – Waldman Henocho – ul. Kopernika 15
Cukiernik – Piechurski Eugeniusz – Osiedle Wojska Polskiego
Czapnik – Goska Stanisław – ul. Młynarska 3
Dekarz – Falkiewicz Jan – ul. Kolejowa 25
Elektromechanik – Suwart Leon – ul. Kopernika 9
Elektromechanik – Maksymowicz Władysław – ul. Rynek 18
Elektromechanik – Sobański Stanisław – ul. Rynek 27, I p.
Elektromechanik – Brdziel Bolesław – ul. Zwycięstwa 3
Fotograf – Schmidt Julian – ul. Kościelna 2/6
Fotograf – Urbaniak Alfred – ul. Rynek 7
Fryzjer – Gaca Władysław - ul. Kolejowa 7
Fryzjer – Koczkowski Stefan – ul. Kolejowa 8
Fryzjer – Wróblewski Ignacy – ul. Młynarska 1
Fryzjer – Hasse Edmund – ul. Piaskowa 2
Fryzjer – Klonowski Feliks – ul. Stalina 28
Fryzjer – Marciniak Franciszek – ul. Stalina 33
Fryzjer – Szał Stanisław – ul. Strumykowa 1
Fryzjer – Frydman Szymon – ul. Świdnicka 4
Fryzjer – Gościński Albert – ul. Wolności 1
Fryzjer – Tomaszewski Mieczysław – ul. Wolności 10
Fryzjer – Lasek Antoni – ul. Zamkowa 1
Introligator – Nycz Jan – ul. Stalina 14
Kominiarz – Skrzyszewski Julian – ul. Zamkowa 2
Kowal – Różański Zygmunt – ul. Wałbrzyska 8
Krawiec – Bronshtein Matys, Spółdzielnia Krawiecka „Jedność” - pl. Bohaterów 1
Krawiec – Wróbel Jan – ul. Kolejowa 4
Krawiec – Mojżesz Haim – ul. Kopernika 3
Krawiec – Pikus Jankiel – ul. Kościelna 2/6
Krawiec – Walkowiak Franciszek – ul. Strzegomska
Krawiec – Piskor Michał – ul. Zamkowa 1
Krawiec – Zankiel Leon – ul. Zwycięstwa 6
Piekarz – Ziaja Stanisław – ul. Kolejowa 7
Piekarz – Bielawski Józef – ul. Kościelna 5
Piekarz – Sieradzki Walenty – ul. Stalina 45
Piekarz – Chmielarz Kazimierz – ul. Ogrodowa 18
Piekarz – Krauzer Wojciech – ul. Piaskowa 3
Piekarz – Nalborczyk Paweł – ul. Rynek 25
Piekarz – Witkowski Witold – ul. Stalina 22
Piekarz – Kubacki Romuald – ul. Stalina 5
Piekarz – Ziaja Konstanty – ul. Strzegomska 10
Piekarz – Głuza Władysław – ul. Wałbrzyska 5
Piekarz – Moleczyk Stanisław – ul. Zamkowa 10
Piekarz – Lalicki Józef – ul. Żymierskiego 5
Rymarz – Andrzejewski Sylwester – ul. Kopernika 3
Rzeźnik Wędl. – Knychala Roman – ul. Kopernika 14
Rzeźnik Wędl. – Gurgul Stanisław – ul. Kościelna 12
Rzeźnik Wędl. – Gierat Ludwik – ul. Kościelna 16
Rzeźnik Wędl. – Chorabik Józef – ul. Stalina 43
Rzeźnik Wędl. – Jeleń Mieczysław – ul. Rynek 28
Rzeźnik Wędl. – Starz Piotr – ul. Świdnicka 2
Rzeźnik Wędl. – Raczyński Czesław – ul. Zamkowa 4
Stolarz – Prugar Brunon Karol – ul. Nowa 6 tel. 256
Stolarz – Jerzyk Antoni – ul. Świdnicka 19

Stolarz – Złotnicki Bolesław – ul. Wałbrzyska
Szcotkarstwo – Ajzykowicz Jakub Spółdzielnia „Szcotka” – ul. Młynarska 1
Szewe – Blusztajn Mojżesz – ul. Kopernika 3 m.23
Szewe – Ziótek Henryk – ul. Młynarska 10
Szewe – Dominiak Kazimierz – pl. Bohaterów 8
Szewe – Urbaniak Wincenty – ul. Rynek 11
Szewe – Mnich Antoni – ul. Stalina 30 m. 26
Szewe – Pawłowski Leonard – ul. Świdnicka 3
Szewe – Wojewódzki Edward – ul. Zamkowa 8
Szklarz – Duniec Stefan – ul. Kopernika 11
Ślusarz – Sobkowiak Franciszek - ul. Rynek 10
Ślusarz – Mrowiński Dominik – ul. Strzegomska 18
Ślusarz samoch. – Franuś Franciszek – ul. Stalina 49
Trykotarstwo – Spółdzielnia „Sport” – pl. Bohaterów 1
Zdun – Stebel Paweł – ul. Wałbrzyska 15
Zegarmistrz, jubiler – Kuczer Karol – ul. Młynarska 13
Zegarmistrz, jubiler – Starodębski Kazimierz – ul. Stalina 9
Zegarmistrz, jubiler – Czarnowski Stanisław – ul. Zamkowa 12

Rzemieślnicy w 1948 roku w Cierniach

Kowal – Kościelnik Józef – Ciernie 100
Piekarz – Bercal Piotr – Ciernie 32
Rymarz – Kranc Stanisław – Ciernie 40
Rzeźnik, Wędl. – Fuczek Władysław – Ciernie 55
Szewe – Walerych Waclaw – Ciernie 9
Kołodziej – Koncewicz Jan – Ciernie 97

Rzemieślnicy w 1948 roku w Pełcznicy pow. Wałbrzych (obecnie część Świebodzic)

Kominiarz – Żurakowski Waclaw – ul. Kościuszki 27
Stolarz – Pawlik Karol – ul. Łączna 30
Stolarz - Rajewski Zygmunt – ul. Fryborska 3
Kowal – Pałaszczuk Michał – ul. Wolności 3
Ślusarz – Mende Alfons – ul. Fryborska 1
Ślusarz – Szumało Roman – ul. Łączna 11
Krawiec – Skrobacz Edmund – ul. Kościuszki 23
Szewe – Dalecki Stanisław – ul. Wolności 34
Piekarz – Basista Władysław – ul. Kamienna 9
Piekarz – Widerski Antoni – ul. Słowackiego 8
Rzeźnik – Bujak Stanisław – ul. Fryborska 4
Rzeźnik – Domagała Edward – ul. Kamienna 12

Stacja kolejowa 1914 rok

WYCINKI
ZE STARYCH GAZET
WŁASNE

1995

Tajemnicze zabójstwo w lesie. *Trybuna Wałbrzyska*
z datą 31 styczeń – 6 luty)

Około godziny 15⁰⁰ Józef Kamiński powiedział do żony, że idzie na polowanie i wróci o 19³⁰. Nie było go jednak do północy i zaniepokojona kobieta zwróciła się o pomoc do swojego syna Lucjana i innego znajomego myśliwego Tadeusz Ż. Obaj udali się na poszukiwania w lesie pod Świebodzicami. W ciemnościach posługiwali się latarkami, niczego jednak nie znaleźli.

Upływały godziny na starannej penetracji terenów leśnych. Około 3⁰⁰ dołączył do mężczyzn kolejny myśliwy, Sebastian L. i to nie pomogło. Dopiero o 7⁰⁰ rano, gdy już widniało, Tadeusz Ż. odkrył na skraju lasu kupę gałęzi, którymi ktoś najwyraźniej chciał coś zamaskować. Pod nimi znajdowało się ciało Józefa K.

Niebawem znalazła się kurtka leżąca nieopodal i futerał od sztucera. Kilkadziesiąt metrów od ciała ktoś wsunął sztucer pod jeżyny. Na kolbie znajdowała się luneta celownicza. W magazynku sztucera znaleziono 4 naboje kalibru 30-06, a w komorze naboje łuska nosząca ślady uderzenia iglicy w splonkę. Na broni, luncie, ściółce i darni ujawniono liczne brunatne plamy, jak się okazało, była to krew, należąca, przy dużym prawdopodobieństwie, do Józefa K., który z całą pewnością nie żył.

Sprawą zajęła się policja i świdnicka prokuratura. Biegły z zakresu medycyny sądowej ustalił, że myśliwy został zastrzelony, a bezpośrednią przyczyną śmierci była rana postrzałowa klatki piersiowej, której skutkiem były rozległe uszkodzenia płuca i tętnicy głównej. W tych okolicznościach musiało dojść do szybkiego i intensywnego wykrwawienia.

Biegły zwrócił również uwagę na charakterystyczne i liczne obrażenia denata. Były to rany tłuczone okolicy łuku brwiowego, podbiegnięcia krwawe obu powiek, rany miażdżone słuzówek obu warg, złamanie górnej protezy zębowej i naskórkowa ranka na palcu prawej ręki.

W toku śledztwa przesłuchano kilkadziesiąt osób, które mogły naświetlić okoliczności zbrodni i wskazać właściwy trop. Dokonano drobiazgowych oględzin miejsca zdarzenia, sekcji, ekspertyz linii papilarnych na znalezionych

przedmiotach i wszelkich śladów odnalezionych na miejscu i w okolicy zabójstwa. Niestety, półtoramiesięczne wysiłki ekipy dochodzeniowej okazały się daremne.

Wobec nie wykrycia sprawcy i braku możliwości skutecznego kontynuowania śledztwa, na dzień przed Sylwestrem prokurator zdecydował na umorzenie.

85-letni Józef K. był mieszkańcem Świebodzic. Przed laty pracownikiem „Śnieżki”, a nade wszystko interesującą postacią. Należał do koła łowieckiego „Jeleń” w Strzegomiu i dał się poznać jako doświadczony i wytrwały myśliwy. Jeden z jego znajomych Władysław W. powiedział nam, że Józef K. pomimo podeszłego wieku cieszył się bardzo dobrym zdrowiem i kondycją, a podczas polowań w górach nawet 40-latkowie nie mogli mu sprostać w marszu. Zresztą polował również w trudnych warunkach zimowych i niekiedy cały dzień przebywał na mrozie. Usłyszeliśmy również o ciekawym rysie charakteru Józefa K. - ten dobrze uposażony i spokojny emeryt, nie cierpiał kłusownictwa i ostro reagował na jego przejawy.

Do lasu, w którym zginął, najwyraźniej miał osobisty stosunek, dawniej nadzorował ten rejon jako strażnik łowiecki, potem zjawiał się tu bardzo często nieoficjalnie sprawując pieczę nad leśną gęstwina. Wybierając się po raz ostatni do lasu miał pozwolenie na odstrzał i zawiadomił stosowne służby.

Trudno domniemywać inaczej: Józef K. został brutalnie pobity przez napotkanego przez siebie osobnika. Obrażenia mogą wskazywać na dłuższą szamotaninę i wyjątkową brutalność przeciwnika, który nie poprzestał na bardzo mocnych uderzeniach. Nie można jednak z całą pewnością stwierdzić czy Józef K. został zabity z własnej broni. Kuli nie odnaleziono, bo amunicja półpłaszczowa ma tę właściwość, że przy uderzeniu w materię rozpada się na wiele odłamków, a mówiąc fachowo „rozkwita”. Tym niemniej zakłada się, że napastnik odebrał Józefowi K. sztucer i z niego wystrzelił. Uprawdopodobnia to rodzaj rany postrzałowej, choć koledzy myśliwego nie kryli zdziwienia, że ten „mocny człowiek” pozwolił na odebranie sobie broni. Świadkowie usłyszeli tylko jeden wystrzał w lesie, co nie wyklucza, że było ich więcej.

Wedle najbardziej prawdopodobnej wersji, Józef K. spotkał w lesie kłusownika. Zapewne doszło między mężczyznami do ostrej wymiany zdań, a potem bójki i wreszcie fatalnego strzału.

Nie wiadomo, kto to zrobił. Jednak umorzenie śledztwa nie wydaje się być definitywnym zakończeniem tej sprawy. Prokurator nie ukrywa, że w dogodnym momencie śledztwo może zostać wznowione.

„Świebodzice - Dzieje Miasta” - Adam Rubnikowicz

Korekta: Robert Sysa. Stale współpracują: Bolesław Kwiatkowski, Edward Hałdaś, Daniel Wojtucki, Wojciech Orzel, Róża Stolarczyk, Maria Palichleb, Marek Mikołajczak.

Podziękowania dla wszystkich, którzy udostępnili swoje zbiory.

Kontakt e-mail: adamr@pnet.pl Tel. (kom) 0-602-380-483 **Przedruk możliwy po podaniu źródła**

Wykaz zabytków architektury i budownictwa miasta Świebodzice cz. 10
(Na podstawie: *Studium Historyczno - Urbanistyczne m. Świebodzice*)

obiekt	adres	wiek bud. / przebudowy
Dom mieszkalny	ul. Krótka 3	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Krótka 4	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Krótka 5	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Krótka 6	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Krótka 8	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 1	XIX/XX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 2	1 ćw. XX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 3	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 4	ok. 1870
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 5	1901
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 6	ok. poł. XIX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 7	k. XIX, p. XX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 8	k. XVIII, ok. 1860
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 9	XVIII/XIX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 10	ok. 1860
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 11	1 poł. XIX, XX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 12	XVIII/XIX, ok. poł. XIX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 13	ok. 1890, 1930
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 14	XVIII/XIX, 3 ćw. XIX, ok. 1910
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 16	k. XVIII, 3 ćw. XIX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 17	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 18	1 poł. XIX, k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 19	ok. poł. XIX, k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 21	p. XX
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 23	ok. 1880
Dom mieszkalny	ul. Żeromskiego 25	k. XIX
Bud. administracyjny Dolnośląskiej Fabryki Mebli	pl. Dworcowy 2	p. XX
Budynek przemysłowy	ul. Krasickiego 24	ok. 1890
Zespół budynków ZPL „Silena” a) budynek administracyjny b) magazyn surowca c) komin przemysłowy d) budynek przędzalni	ul. Strzegomska 15 ul. Strzegomska 17 ul. Strzegomska ul. Młynarska	XIX/XX 4 ćw. XIX k. XIX
Budynek administracyjny ZMW „Famalen”	ul. Strzegomska 19	k. XIX
Zespół budynków ZAE „Mera-Refa” a) budynek administracyjny b) budynek administracyjny c) budynek administracyjny	ul. Strzegomska 23 ul. Strzegomska 25 ul. Strzegomska 27	po 1910 p. XX p. XX
Budynek administracyjny rzeźni miejskiej	ul. Świdnicka 50	4 ćw. XIX
Budynek młyna „Młyn Conrad” ob. „Elmet”	ul. Ofiar Oświęcimskich 15	ok. poł. XIX, 1 ćw. XX
Zespół dawnego „Młyna Górnego” a) dom mieszkalny b) budynek mieszkalno – gospodarczy c) dom mieszkalny z przybudówką	ul. Ofiar Oświęcimskich 52 ul. Ofiar Oświęcimskich 52 ul. Ofiar Oświęcimskich 52	k. XIX 1 poł. XIX ok. poł. XIX
Zespół budynków dawnej słodowni a) budynek magazynowo-produkcyjny I b) budynek magazynowo-produkcyjny II c) suszarnia z kotłownią	wpisane do rejestru zabytków woj. wałbrzysk. ul. Krasickiego 15 ul. Krasickiego 15 ul. Krasickiego 15	pod nr. 1323/Wł. z dn. 07.03.1991 2 poł. XIX 2 poł. XIX 2 poł. XIX
Przepompownia	przy drodze 254 (na Wałb.)	1898
Budynek stacji pomp	ul. Sportowa 5	1898

Zespoły budynków: „Mera-Refa” i dawnej słodowni, niestety już nie istnieją.